

Gala i Dali, amb l'autor de l'article

RECORDS DE LA NOSTRA JOVENTUT

per Joan SUTRA

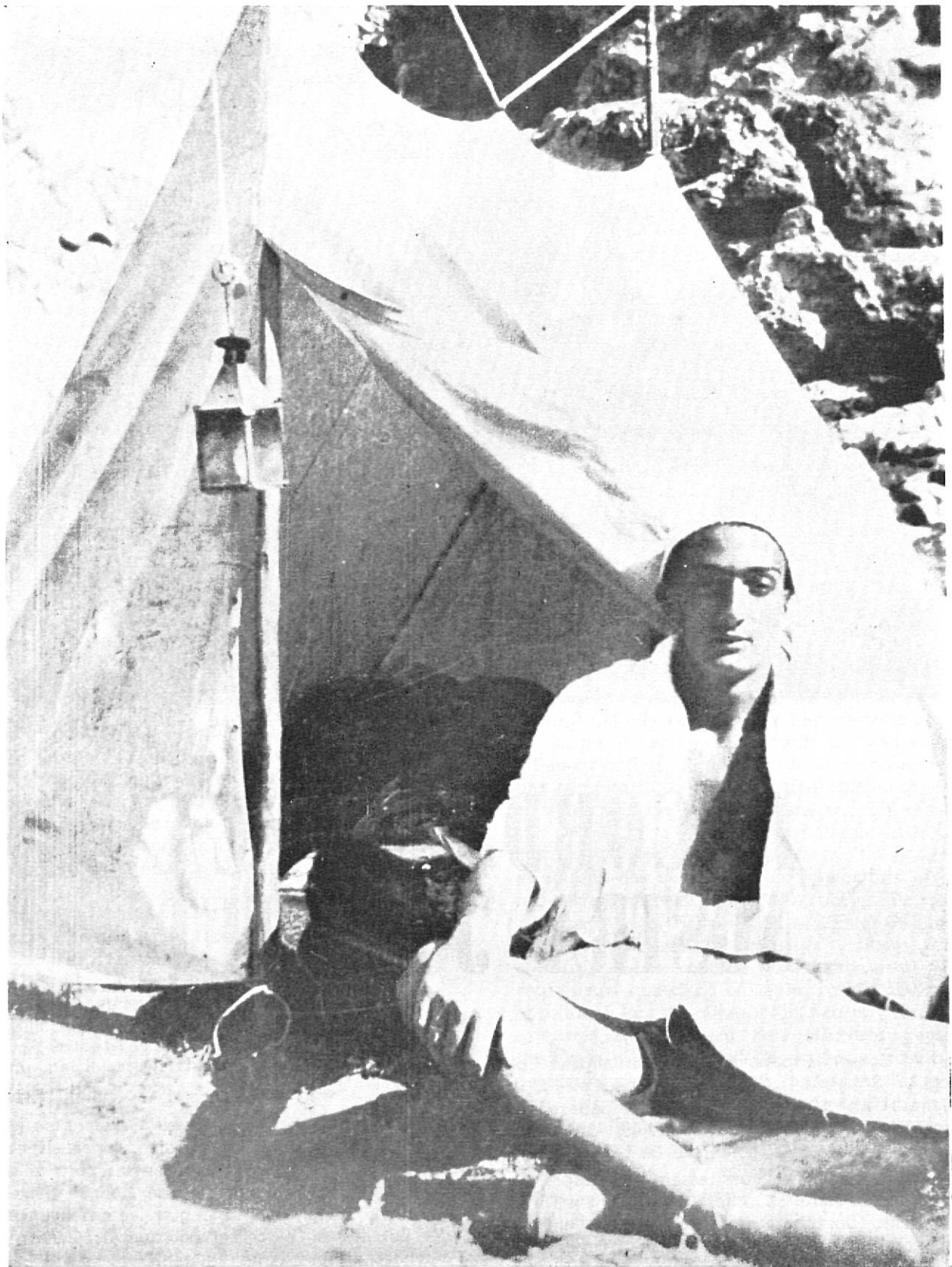
Al Col·legi Hispano Francès, actualment Col·legi LA SALLE dels Germans de les Escoles Cristianes l'any 1908, amb el Germà Sebastià fa poc desaparegut del món dels vius, fórem dels primers alumnes, el setembre de l'any 1909.

Començarem el curs essent Professors els Hnos. Joël, Narcisse, Jules, tenint com a Director l'Hno. Josaphat, es varen plantar l'any següent els plàtans del pati de joc, i, pocs anys després, podíem comptar amb diversos alumnes de la nostra ciutat: Joan Coma, Joan Llonch, i, pocs anys després, al saber-se a Figueres el bon funcionament de les classes, que s'hi donaven, foren molts més nombrosos els figuerencs que s'inscrivien a les llistes d'alumnes, un d'ells, el jove Salvador DALI DOMENEC, fill del Notari Salvador DALI, que vivia al Carrer de Montu-

riol i tenia el seu despatx Notarial en uns baixos.

Com que en aquells anys els Germans de les E.E.C.C. de FIGUERES no podien donar els coneixements del Batxillerat espanyol, però si el francès, el nostre amic Salvador, degué deixar el nostre Col·legi, per prosseguir les ensenyances del Batxiller en el col·legi del que els Germans Maristes, llavors tenien instal·lat a la Rambla, precisament on actualment hi ha el Banc Hispano-Americano.

Tenim una foto dels alumnes de les Escoles Cristianes, amb el grup d'alumnes, presidit per Mr. L'Aumonier, de llargues barbes, on podem veure, al centre del primer, precisament al nostre amic en Salvador DALI.

Dalí fent camping a Cadaqués

Feu els seus Cursos de batxiller, al nostre Institut, actual Instituto.

Malgrat la separació aparent, la nostra amistat continuà al llarg dels anys: recordem, per exemple, les nostres converses, gairebé diàries a darrera hora de la tarda, per la nostra Rambla, les nostres vacances, amb en Joan Llong, amb Pelaï Martínez, amb els germans Josep, Antoni i Joan Xirau, a Cap de Creus, on ningú podia pensar que aquells llocs, d'encant, de solitud, de calma de repòs esdevindrien el que són actualment, els terrenys on es troba instal·lat el Club Méditerranée...

Cada any en curs de la primera quinzena del mes d'agost, acampàvem, una bona setmana

d'allí dalt la immensitat del Golf de Cap de Creus, i els raigs de llum, intermitents del far qu'es trobava a la nostra dreta i al fons dels costat esquerra les senyals, intermitents, també, del far de PORT- VENDRES. Era consigna obligada no portar ni rellotge, ni llibre, ni revistes, per així perdre la noció del temps.

Podíem comptar amb els dos pescadors, grans coneixedors d'aquelles aigües, que ens preparaven la minestra i, diàriament anaven a fer les compres de pa i altres queviures, que teníem frescs, en el curs d'aquells dies de les nostres vacances... Quan el dia de la Mare de Déu d'Agost, tornàvem a Cadaqués, curtits pel sol d'aquells dies, acostumats a dormir damunt

en aquells paratges, i, el fa poc desaparegut Don Joaquim CUSI FORTUNET, em deixava la Tenda de Campanya que ell tenia de quan les seves vacances al CANIGO, prop del xalet dels CORTALETS.

Aquella tenda de campanya, ens servia per donar diem-ne una personalitat de campament, doncs, en principi ningú l'utilitzava a menys de fer mal temps, de ploure... per exemple, n'Antoni Xirau i el qui signa aquestes ratlles, dormíem sota el que podríem dir-ne les «ales» de l'Aguiolot, damunt d'aquells penyals. Vèiem des

la sorra o damunt les pedres, ens venia de nou descansar en un llit i damunt el matelàs.

Però érem joves i fèiem uns dies de «canvi de vida...». Recordo que els germans PITXOT i, amb ells el seu cunyat, n'Eduard MARQUINA que anyalment passava a Cadaqués les seves vacances, als agradava que els donessin explicacions d'aquells dies que havíem passat com a solitaris acampadors, al Cap de Creus...

Anys després, gairebé cada estiu, l'amic i company d'estudis, a Madrid d'en DALI, el llavors jove Poeta en Frederic GARCIA LORCA, el

poeta granadí, solia donar-nos una vetllada de lectura de les seves poesies en el despatx Notarial del pare d'en Salvador. I sovint per a celebrar-ho degudament, els amics ens posàvem d'acord, per reunir-nos en un sopar, a casa en ROIG, de la nostra Rambla.

I recordo que era una nota molt agradable, oir d'en Frederic GARCIA LORCA, alguna de les seves poesies, i, la que solia improvisar en aquells moments.

Del nostre Salvador DALI, passats aquells moments, arribà als inicis de la seva coneixença amb GALA, que ens presentà en ocasió d'un dels seus primers viatges a PARIS, i, en passar tot el que arribà amb la seva família de Figueres, es construí, la primitiva casa de PORT-LLI-GAT, on ha viscut tots aquests anys amb la seva esposa GALA.

Una determinada tarda, l'amic, llavors Alcalde, en Ramon GUARDIOLA, em telefonà, demanant-me si el podria rebre que vindria acompanyat d'un seu amic, al qui interessava parlar d'un determinat retaule. L'amic, resultà ésser en Salvador DALI que en entrar en el nostre domicili, s'em tirà al coll, amb un abraç d'amic. Iniciada la conversa, em digué: Sé que pots donar-me detalls d'un retaule, molt interessant,

i que tu ja coneixes. Efectivament, es tractava del gran retaule gòtic de Sant PERE que presidia l'església del Castell de Sant Pere de PUBOL, prop de La Bisbal.

Efectivament, vaig dir-li: aquí va tot el que tinc en el meu arxiu, i vaig posar a les seves mans tot el que jo tenia referent a aquell retaule obra d'en Bernat MARTORELL, degudament estudiada, i amb determinades fotografies i documents que l'insigne i ja desaparegut professor, bon amic personal i coneixedor del nostre art, el professor Rathfon Chandler POST, de la Universitat de Harvard dels Estats Units, té, degudament estudiat de la seva magistral «A HISTORY OF SPANISH PAINTING».

Aquest retaule, que actualment, es troba en el Museo Diocesà, tal vegada un dia o altre el podrem veure enriquint el MUSEU-TEATRE-DALI, de la nostra Ciutat, com tots esperem.

Què més podria dir-vos de l'amistat i coneixença amb en Salvador Dalí? Les converses, que amunt i avall de la RAMBLA, han anat mantinguent sempre la nostra amistat; les hores passades al Cafè, i a la Terrassa de L'Emporium llavors d'en ROGET; recordo, precisament el dia de les eleccions de Consellers l'any 31.

Gala i Dalí anys enrera